

Notatark

Dato: 23-05-2017	Afd.: Center for Teknik og Miljø
Sagsnr.: 330-2016-5803	
Sag: Måling af spildevandspåvirkning	

Center for Teknik og Miljø

Dahlsvej 3
4220 Korsør

Tlf. 58 57 36 00
teknik@slagelse.dk
www.slagelse.dk

Besvarelse af Spørgsmål fra udvalgsmedlem Steen Olsen(S)

Besvarelser er indført med rødt under de enkelte spørgsmål.

23. maj 2017
Sagsid.: 330-2016-5803

Sag nr. 23 på EPM syntes ekstremt kompliceret både teknisk og juridisk – derfor disse spørgsmål før endelig A stillingtagen til ind skrivelse i nyt administrationsgrundlag.

1. Er det korrekt at, man ud fra de foreliggende undersøgelser ikke kan påvise om den enkelte ejendom - med sit spildevand - påvirker mål-opfyldelsen? og dermed feks. ud fra fra kortet Fig 1. i Orbicons Spildevandsundersøgelser, at der er en sammenhæng mellem manglende mål-opfyldelse og manglende spildevandsrensning?
Det ville være meget sjældent, at en enkelt ejendoms bidrag kan siges at have betydning for mål-opfyldelsen, men derimod vil det samlede bidrag for ejendomme inden for et opland til en recipient kunne have en afgørende betydning for mål-opfyldelse. Det gælder med sikkerhed i de "røde vandløb" ligesom det kan komme på tale i de "gule vandløb" i perioder, hvor alle parametre er kritiske.
2. Har det sin rigtighed, at der i segmenterne rød og gul sagtens kan forekomme ejendomme som ikke påvirker recipienten med sit spildevand? og at der i segmentet grøn sagtens kan være ejendomme, som bidrager med en meget stor påvirkning af den samlede spildevandsrecipient?
Ja, det er derfor man bliver nødt til at foretage en konkret vurdering i hver sag. Med undersøgelsen er sandsynligheden for at kunne angive spildevand som årsag til en manglende mål-opfyldelse dog primært til stede i de "røde vandløb". Selv om der skulle være en enkelt ejendom inden for de "gule strækninger" med en væsentlig og tydelig udledning, kan det ikke nødvendigvis antages at være årsagen til en manglende mål-opfyldelse. Opgaven skal ses i sammenhæng med den samlede påvirkning fra enkeltejendommene i det pågældende opland, før

det kan afgøres om der er tilstrækkeligt grundlag for et påbud. Der kan dog være andre grunde til at meddele påbud, fx hygiejniske.

3. Er det korrekt at der i Vandplanerne er udtaget 17 vandløb (26 % af kommunens oprindeligt målsatte vandløb) og at spildevandsoplandet til disse vandløbs bidrag ikke er belyst i undersøgelserne ?

Selv om der ikke er rensekrav, kan vandløbene også godt være målsat, men på flere vandløb i Slagelse Kommune angiver vandområdeplanerne ikke et rensekrav. Når et vandløb ikke er omfattet af rensekrav jf. vandområdeplanerne skal der være tungtvejende årsager til alligevel at påbyde forbedret rensning, ligesom myndigheden vil kunne stå svagt i en eventuel klagesag. Allerede af den årsag forfølges opgaven ikke i områder, hvor der ikke er opstillet rensekrav. Derfor kan det sagtens ske, at fremtidige krav i vandområdeplaner kan føre til, at spildevandsrensningen alligevel skal forbedres, også inden for de områder der ikke er omfattet i dag. Center for Teknik og Miljø prioriterer indsatsen i de områder, hvor der i dag er opstillet rensekrav jf. vandområdeplanerne i den gældende plan.

4. Hvilken konsekvens har kommunens tidsplan i forhold til Vandplanerne? og hvor mange af afledte påbud der skulle være givet ved udgangen af oktober 2016 - henstår?

Jf. vandområdeplanen skulle opgaven med forbedret spildevandsrensning i det åbne land være afsluttet 30. oktober 2016. Ingen, hverken staten eller kommunen, har dog været vidende om arbejdets præcise omfang. I vandplanen opererede man med et tal på 800 ejendomme, som igen stammede fra udtræk fra BBR. BBR-data siger desværre ikke noget om muligheden for at stille krav om rensning, ligesom det var meget langt fra et retvisende billede af de faktiske forhold.

Grundlaget kendes først, når hver enkelt sag er belyst (officialprincippet). Arbejdet omfatter afdækning af de eksisterende spildevandsforhold og udledningsforhold på ejendommen (tjekke tegninger, drænoplysninger, dialog med grundejere osv.), samt en vurdering af, hvorvidt spildevandet kan være årsag til den manglende målopfyldelse i vandløbet. Hidtil har den sidste del været baseret på vandplanernes oplysning om rensekrav, men med Byrådets besluttede at afdække dette aspekt yderligere med den nu fremlagte undersøgelse.

Sideløbende med den nu forelagte undersøgelse, har myndigheden arbejdet med afdækning af spildevandsforhold på ca. 1600 ejendomme langs de vandløb, hvor der er rensekrav jf. vandområdeplanerne. I dette arbejde er registreringen på ca. 500 ejendomme ajourført. Afhængig af den politiske beslutning om det videre arbejde forventes det, at spildevandsrensningen skal forbedres på 500-600 ejendomme, når det egentlige myndighedsarbejde er afsluttet.

I princippet kan man sige, at vi er i gang med myndighedsbehandlingen på alle de ejendomme som vandområdeplanerne stiller krav om,

at Slagelse Kommune skal gøre noget ved, også selv om det ikke nødvendigvis bliver udmøntet i et påbud.

Side3/6

Umiddelbart vurderes det, at opgaven (500-600 ejendomme) kan gennemføres på 3-4 år, når ordentlig sagsbehandling og dialog med implicerede borgere skal tages i betragtning. Med en påbudsfrist på 3 år bør den sidste færdigmelding derfor indkomme senest i 2024.

5. Har det sin rigtighed, at der i den nedstrøms del af Tude Å normalt er mellem 65 og 85 % tilbage af det organiske materiale, der tilføres vandløbet i form af spildevand fra u kloakerede ejendomme?

Ja, omsætningen af det organiske materiale på vej ned gennem vandløbssystemet er begrænset. Transporttiden fra de øverste grene i vores vandløb og ned til havet er relativ kort, så det organiske stof når ikke at blive omsat.

6. Har det sin rigtighed, at Tude Å's ydre løb jævnligt er udsat for fiskedød og at mistanken går mod dårlig vandkvalitet grundet spildevand?

Det vides ikke om fiskedød er naturlig, eller hvad årsagen er. Den ydre del af Tude Å er saltvandspåvirket og ikke omfattet af rensekrav.

7. Har det sin rigtighed, at Tude Å's Ydre løb ikke er medtaget i de aktuelle undersøgelser og hvad er begrundelsen?

Ydre del er ikke omfattet af rensekrav

8. Har det sin rigtighed, de beregninger der ikke indeholder den opstrøms belastning ikke er retningsgivende for sandsynlighed for mål-opfyldelse?

Der fokuseres på, om spildevandet fra de konkrete bebyggelser i et givent opland kan være i et omfang, der gør, at miljømålet ikke kan opfyldes. Det forudsættes, at den opstrøms spildevandsbelastning elimineres, hvorefter der ikke er en akkumulerende effekt mht. spildevand. I Orbicons materiale vises kort både med og uden den akkumulerende effekt.

Det betyder ikke, at en forbedret spildevandsrensning vil føre til en mål-opfyldelse. Der kan være mange andre årsager til en manglende mål-opfyldelse, men det skal arbejdet med forbedret spildevandsrensning ikke tage hensyn til.

9. Hvordan er de ikke målsatte vandløbs spildevandsbidrag indregnet?

Her vil der typisk være tale om render, grøfter mv. der føder det målsatte vandløb. Det gør ingen forskel om der er tale om rørlagte dræn eller en åben grøft. Ejendommens spildevand ender i sidste ende i et målsat vandløb, og alle ejendomme i oplandet til det målsatte vandløb er omfattet af et eventuel rensekrav. Der skal tages udgangspunkt i hele vandløbssystemet, og der skal startes oppefra, henført til ovenstående betragtninger om den akkumulerende effekt.

10. Hvordan vil de forskellige scenarier påvirke den samlede målopfyldelse, der også indeholder kystområderne i Hovedvand op landene 2.5 og 2.1?

Spildevandsindsatsen retter sig mod de ferske vande, og mindre mod kystområderne. Der er ikke renskrav til ejendomme der udleder direkte til salte recipienter. Det vil formentlig også være svært at påvise, at udledning fra enkeltejendomme i det åbne land, skulle have betydning for miljømålet i havområderne.

Center for Teknik og Miljø anbefaler, at der sættes inde over for ejendomme med tilløb til de ”røde vandløb” og ”gule vandløb”. Der kan gå år imellem, at de ”gule vandløb” overbelastes, men det kan på den anden side ikke afvises, at det kan ske i ekstreme vejsituationer. De ”gule vandløb” kan nuanceres yderligere. Fx er der varierende risiko for, hvor meget spildevandsbelastningen betyder, og fx kan gode faldforhold godt betyde, at de gule vandløb er ret robuste over for spildevandspåvirkning. Hvis man skal have en høj grad af sikkerhed for, at spildevandet fra det åbne land aldrig vil have en betydning for en fremtidig målopfyldelse, ville det være nødvendigt også at stille krav til de ”gule vandløb”.

11. Jeg har ladet mig fortælle at de nedsatte Vandråd senere på året skal behandle spørgsmålet om de ikke gennemførte indsatser i forhold til Vandplan 1. I hvilke omgang tænkes det ind i dagens punkt

Her tænkes primært på den fysiske indsats, fx restaureringsprojekter, vådområdeprojekter, nedlæggelse af spærringer og styrt, åbning af rørlagte strækninger mv.. En del af disse projekter er faldet, fordi der ikke har været nok økonomiske midler til projekterne eller fordi de ikke kan gennemføres på frivillig basis. I Slagelse er der to af denne type indsatser. Den ene var nedlæggelse af et styrt som er gennemført, mens det andet var åbning af en rørlagt strækning (Lungrenden), som har mødt lodsejermotstand, og derfor vil blive taget op i de nye vandråd.

12. Har det sin rigtighed, at målingerne om sommeren ville vise en langt lavere fortyndings grad med samme spildevandstilførsel, da vandføringen her er lav, hvis de stod alene?.

Er ikke sikker på, hvad der menes med spørgsmålet, men generelt står drænene tørre i sommerperioden, så der reelt slet ikke kommer spildevand ud i vandløbet. De mest kritiske perioder er i overgangsfaserne, hvor drænene er lidt vandførende, samtidig med at der er en lille vandføring. Det er typisk i april-maj og oktober-november. Særlig kritisk er starten om efteråret, hvor en ”first flush” kan have betydning. Der kan ligge aflejret spildevand i drænene, som skyldes ud med den første store drænaftstrømning om efteråret. Hele denne problematik er særlig interessant i de ”gule vandløb”, hvor de mindst robuste af disse vandløb kan blive påvirket afgørende i ”first flush” situationer.

13. Har det sin rigtighed, at en ringere fortyndings grad vil føre til en mindre sandsynlighed for målopfyldelse.
En lav fortyndingsgrad øger sårbarheden og sandsynligheden for at spildevandet får en afgørende betydning for målopfyldelsen
14. Har det sin rigtighed, at Slagelse Kommune betale hele undersøgelsesprogrammet. Hvad har det kostet?
Ja. Undersøgelsen har kostet ca. 1,5 millioner kroner
15. Kan man ud fra de allerede kloakerede områder se en effekt i forhold til de grønne, gule og grønne segmenter?
Farverne er udtryk for, hvad spildevandet fra enkeltejendommene i det åbne land betyder for målopfyldelsen. Farverne vil være de samme uanset, hvor godt eller dårligt der renses fra de kloakerede områder. Det skal understreges, at det fortsat er nødvendigt, at sikre indsatsen på de samlede bebyggelser (central eller decentral rensning). Det er bestemt vurderingen, at det hjælper at afskære spildevandet fra de større samlede bebyggelser, men det er en sideløbende indsats i forhold til arbejdet med forbedret spildevandsrensning i det åbne land
16. Har det sin rigtighed, at slam afledninger fra u rensset spildevand kan påvirke det fysiske indeks så meget at det alene kan føre til, at et vandløb er blevet udtaget af Vandplanerne?
Udpegningsgrundlaget for vandløbene hører under Miljøministeriet, men det er korrekt at visse vandløb er ”stærkt modificeret” eller så påvirket, at det aldrig vil være realistisk, at nå en målopfyldelse. Problemstillingen tages op i det kommende vandrådsarbejde
17. Har det sin rigtighed, at der ikke skal ske spildevands indsatser omkring vandløb, der allerede er udtaget af Vandplanerne – altså de 17 stk. ?
**Vandområdeplanerne opstiller ikke renskrav til alle vandløbene, men derfor kan myndigheden godt stille krav om forbedret spildevandsrensning fx af hygiejnemæssige årsager.
Kravet om at forbedre spildevandsrensningen i det åbne land er i øvrigt en såkaldt baseline-opgave dvs., at opgaven er givet allerede i tidligere planlægning (spildevandsplaner, regionplaner, samt lovgivning).
Slagelse Kommune prioriterer først og fremmest de vandløb, hvor der er renskrav jf. vandområdeplanerne. I øvrigt skal alle nye bebyggelser etablere en godkendt renseløsning, uanset hvor spildevandet ledes hen**
18. Er alle de aktuelle målinger repræsentative i statisk sammenhæng.?
Baggrund for spørgsmålet er at målingerne er taget inde for 6 måneder på et kalenderår.
Målingerne repræsenterer den periode der angives i undersøgelsen, med de usikkerheder der følger heraf. Erfaringerne fra undersøgelser-

ne er koblet med kendt viden om nedbørsforhold og vandføringsmålinger, som der findes i rigt mål for vandløbene i Slagelse Kommune. Det er indtrykket, at målingerne er et godt pejlemærke for de dynamikker, der gælder for spildevandsbelastningen i vores vandløb, og at de underbygger den teoretiske indgang til emnet, men der er heller ingen tvivl om, at der kan være variationer fra år til år.

19. Kan man fremlægge en redegørelse for om der er anvendt seriemålinger (tidsmæssige forskydninger og gennemsnit af målinger) – det af hensyn til pålidelighed.

Ja der er gennemført seriemålinger, men der ikke konkluderet ud fra gennemsnit af målinger.

20. Hvad adskillige den såkaldte ”Slagelsemodel” ift. andre kommuner og disse overholdelse af §35.

Slagelsemodellen er et politisk opfundet udtryk, men måske betyder det, at Slagelse Kommune har gjort mere ud af officialprincippet end de fleste andre kommuner. Slagelse Kommune har gjort en del ud af at undersøge den faktiske betydning af enkeltejendommens påvirkning.

De fleste kommuner tager udgangspunkt i, at vandområdeplanerne angiver et renskrav, og antager det som dokumentation for ”at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurenet af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål for vandområdet, der er fastsat i bekendtgørelse om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.” (spildevandsbekendtgørelsen)

Alle kommuner skal sikre sig, at forudsætninger jf. spildevandsbekendtgørelsens § 35 er opfyldt forud for udstedelsen af et eventuel påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30.